Dos.nr.3-32/2025
2-24104587-08-3-17092024-1

H O T Ă R Â R E
În numele legii

20 noiembrie 2025
or.Căușeni

Judecătoria Căușeni (sediul Central),
Instanța de judecată în componență:
Președintele ședinței, judecătorul - Victoria RAILEAN
Grefier - Ana GARABA
Cu participarea reprezentantului pîrîtului Consiliul comunei Botnărești – Victor Gori,
În lipsa reprezentantului reclamantului SC ”Cariera Cobusca” SA – Constantin Cazacu, care a fost înștiințat legal despre data, ora, locul examinării cauzei,
în sediul instanței, în ședință publică, în procedura contenciosului administrativ a examinat cererea de chemare în judecată depusă de SC ”Cariera Cobusca” SA împotriva Consiliului comunei Botnărești cu privire la constatarea nulității actului administrativ și inexistenței raportului juridic,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 17 septembrie 2024 SC ”Cariera Cobusca” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Botnărești cu privire la constatarea nulității actului administrativ și inexistenței raportului juridic.
2. Pentru a confirma temeinicia acțiunii înaintate reclamantul a indicat că prin decizia Consiliul Comunei Botnărești, raionul Anenii Noi nr.02/04 din 13.06.2024 (în continuare Decizia), autoritatea publică a dispus:

Se stabilește plata pentru folosirea de către S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA, a terenului cu nr.cadastral ***** situat în extravilanul corn.Botnărești r-ul.Anenii Noi, cu suprafața de 51,0373 ha, în mărime de 391567.80 lei/anual, ceia ce constituie 10% din valoarea de piață a terenului de 3915678 lei, conform raportului de evaluare nr. 26.2024/06-EP din 04 iunie 2024;
Se stabilește plata pentru folosirea de către S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA, a terenului cu nr.cadastral ***** situat in extravilanul com.Botnărești r-ul.Anenii Noi, cu suprafața de 25,8983 ha, în mărime de 188880.60 lei/anual, ceea ce constituie 10% din valoarea de piață a terenului de 1888806 lei, conform raportului de evaluare nr. 27.2024/06-EP din 04 iunie 2024;
Se stabilește plata pentru folosirea de către S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA, a terenului cu nr.cadastral ***** situat în extravilanul com. Botnărești r-ul. Anenii Noi, cu suprafața de 1.8363 ha, în mărime de 14765.30 lei/anual, ceia ce constituie 10 % din valoarea de piață a terenului de 147653 lei, conform raportului de evaluare nr. 26.2024/06-EP din 04 iunie 2024;
Se obligă S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA să achite prejudiciul cauzat în urma utilizării gratuite a terenurilor cu nr. cadastrale: *****; *****; *****, în perioada anilor 2018-2022 în sumă totală de 179022.34 lei, conform prevederilor Prescripției Inspecției Financiare;

Se obligă S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA să efectueze plata pentru folosirea terenurilor cu nr. cadastrale *****; *****; 102102.276; situate în extravilanul corn. Botnărești r-ul Anenii Noi, cu suprafața totală de 78,7720 ha, în contul bugetuluipublic local al com. Botnărești, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an consecutiv, următor anului emiterii prezentei decizii, codul IBAN ***** [...]".
Decizia a fost comunicată „cariera Cobusca" SA la 10.07.2024.
Urmare a comunicării Deciziei și având în vedere ilegalitatea acesteia, la 24.07.2024, SC Cariera Cobusca" SA a adresat autorității publice cererea prealabilă, prin care a solicitat abrogarea Deciziei, din următoarele motive:
Terenurile cu numerele cadastrale indicate în Decizie, nu sunt în folosință integrală a SA „Cariera Cobusca", solicitându-se măsurările la fața locului pentru stabilirea suprafețelor reale utilizate de SA „Cariera Cobusca", confirmate prin Acte de Constatare pe teren;
Pe terenurile menționate în decizie sunt amenajate drumuri și căi de acces către întreprindere și obiectivele ei, care nu pot fî incluse în calculul plății de folosință și, drept urmare, urmează a fi delimitate de terenurile pentru care a fost calculată plata;
Terenurile respective au fost înregistrate în luna mai 2024, dar conform pct. nr. 4 din Decizie SA „Cariera Cobusca" se obligă să achite prejudiciu pe o perioadă precedentă înregistrării lor.
La 26.08.2024 Consiliul Comunei Botnărești, raionul Anenii Noi, prin Scrisoarea nr.75 din 26.08.2024, a comunicat răspunsul la cererea prealabilă, exteriorizat prin Decizia nr.04/03 din 19.08.2024, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.
Consideră reclamantul că la adoptarea actului administrativ individual defavorabil au fost încălcate prevederile legale imperative, motiv pentru care Decizia este lovită de nulitate.
În speță, Decizia reprezintă un act administrativ individual defavorabil, prin care sunt afectate drepturile și interesele legitime ale SC „Cariera Cobusca" SA.
În această ordine de idei, s-a menționat că, SC „Cariera Cobusca" SA nu i-a fost comunicat în ordinea stabilită de art.32 alin.(l) Cod administrativ, nici despre inițierea, nici fiecare etapă a proceduri administrative, astfel încât reprezentanții SC „Cariera Cobusca" SA, să poată participa la fiecare etapă a procedurii administrative în vederea apărării drepturilor sale, care au fost afectate prin această procedură.
Mai mult decât atât, cererea SC „Cariera Cobusca" SA, prin care a fost solicitată măsurarea la fața locului a terenurilor ocupate de facto de către SC „Cariera Cobusca" SA, a fost ignorată de către autoritatea publică, fapt care demonstrează neglijarea drepturilor SC „Cariera Cobusca" SA în cadrul procedurii administrative.
În temeiul prevederilor legale menționate mai sus, s-a menționat că, Decizia reprezintă un act administrativ individual defavorabil care nu este motivat. Or, actul administrativ contestat nu conține elementele necesare motivării actului administrativ: procedura administrativă care a stat la baza emiterii actului (investigațiile autorității publice, probe, audieri, opiniile participanților la procedura administrativă, în special a destinatarului actului administrativ - SC „Cariera Cobusca" SA).
Afară de aceasta, așa cum a fost menționat în cererea prealabilă, terenurile cu numerele cadastrale indicate în Decizie, nu sunt în folosință integrală a SA „Cariera Cobusca", solicitându-se măsurările la fața locului pentru stabilirea suprafețelor reale utilizate de SA „Cariera Cobusca", confirmate prin Acte de Constatare pe teren.
Mai mult, pe terenurile menționate în decizie sunt amenajate drumuri și căi de acces către

întreprindere și obiectivele ei, care nu pot fi incluse în calculul plății de folosință și, drept urmare, urmează a fi delimitate de terenurile pentru care a fost calculată această plată.
Pe lângă aceasta, terenurile respective au fost înregistrate în luna mai 2024, dar conform pct. nr.4 din Decizie este instituită obligația SA „Cariera Cobusca" să achite prejudiciul pe o perioadă precedentă înregistrării lor, adică retroactiv.
În aceste condiții, se constată că, autoritatea publică a extins în mod nejustificat cercul raporturilor juridice, care sunt reglementate prin Decizie. Or, Decizia instituie drepturi ale autorității publice și obligații corelative ale SA „Cariera Cobusca", care sunt în afara raporturilor juridice existente, respectiv, se constată inexistența raporturilor juridice care pot fi reglementate prin Decizie.
Prin urmare solicită reclamantul constatarea nulitatea actului administrativ individual defavorabil, exteriorizat prin decizia Consiliul Comunei Botnărești, raionul Anenii Noi nr.02/04 din 13.06.2024;
Constatarea inexistenței raportului juridic, reglementat prin actul administrativ individual defavorabil, exteriorizat prin decizia Consiliul Comunei Botnărești, raionul Anenii Noi nr.02/04 din 13.06.2024.

3. **La data de 02 octombrie 2024 și, respectiv, 13 martie 2025 în adresa instanței a parvenit referința pîrîtului Consiliul Comunei Botnărești** asupra cererii de chemare în judecată, în conținutul căreia s-a indicat că Inspecția Financiară, în conformitate cu prevederile art.78 alin.(4) lit.b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, în temeiul programului de activitate pentru semestrul I al anului 2023, a efectuat inspectarea financiară complexă la primăria com.Botnărești r-nul.Anenii Noi pentru perioada de activitate 01.01.2018 – 31.12. 2022, în urma căreia s-a stabilit că urmare a nerespectării prevederilor cadrului normativ, s-a stabilit că în perioada anilor 2018 – 2022, în lipsa deciziilor consiliului local, precum și a contractelor de darea în arendă, terenurile proprietate publică destinate industriei cu suprafața de 9,2571 (număr cadastral *****) și terenurile cu suprafața de 45,86 ha (din sectorul cadastral 1012102), neînregistrate în Baza Centrală de date (BCD) Cadastru, au fost utilizate gratuit de către S.A Cariera Cobusca, fiind, astfel, prejudiciat bugetul local cu suma de 215,1 mii lei.

Prin urmare, în conformitate cu prescripția Inspecției financiare cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe la primăria com. Botnăresti r-ul.Anenii Noi nr.25-10-12/626 din 27.03.2023, primăria com.Botnărești a examinat rezultatele inspectării la ședințele consiliului Local și a aprobat un plan de măsuri în scopul înlăturării încasărilor menționate și neadmiterii acestora pe viitor, a informat persoanele vizate în raportul inspectării financiare despre iregularitățile constatate și a întreprins măsuri în vederea recuperării prejudiciului suportat de către primăria com.Botnărești după cum urmează:
La 10 aprilie 2023 a fost adoptată decizia consiliului comunei Botnărești nr.02/07, „cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului comunal Botnărești nr. 01/02 din 17.01.2023 „Cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenului proprietate publică a com.Botnărești cu nr. Cadastral *****", în scopul recuperării prejudiciului constatat în cadrul Inspecției Financiare complexe la primăria com. Botnărești, pentru terenul cu nr. Cadastral *****, teren înregistrat în Banca Centrală de Date (BCD) Cadastru la momentul

inspectării financiare, în sumă de 36136,66 lei, conform calculelor făcute în cadrul inspectării financiare.
Referitor la terenurile în suprafață de 45,86 ha (sectorul 1012102), vizate în prescripția inspecției financiară, în scopul înregistrării acestora în Baza Centrală de date cadastru (BCD), la 10 aprilie 2023 Consiliul comunei Botnărești adoptă decizia nr. 02/11 „Cu privire la inițierea lucrărilor de delimitare selectivă a terenurilor proprietate publică", care vizează terenurile mentionate.
De asemenea și Inspectoratul pentru Protecția Mediului în temeiul Legii 131 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, în perioada 10-14.04.2023 a efectuat controlul planificat la zăcămîntul de nisip pentru construcții „Cobusca", în rezultatul acțiunilor de control, Proces-Verbal de control *****, s-a constatat că în urma lucrărilor de exploatare a zăcămîntului „Cobusca" au fost afectate suprafețe de teren care nu sunt înregistrate în Banca Centrală de Date (BCD) Cadastru și pentru care nu este stabilită categoria de destinație, afectate de procese tehnologice de extragere, nerecultivate.
Astfel, Inspectoratul pentru Protecția Mediului a solicitat Primăriei com.Botnărești să-și autentifice dreptul de folosință asupra terenurilor afectate și să stabilească categoriile de destinație a acestora, (conform scrisorii IPM nr. 685 din 10.05.2023).
La 13 martie 2024 Consiliul comunei Botnărești aprobă materialele de delimitare a terenurilor proprietate publică cu nr.cadastral *****; *****; *****, prin adoptarea deciziei Consiliului comunei Botnărești nr.01/11 „Cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate" asupra terenurilor vizate de Inspecția financiară și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, cu nr.Cadastral *****; *****; *****, care a finisat cu înregistrarea dreptului de proprietate și eliberarea extrasului din registrul bunurilor imobile.
În conformitate cu art.14 alin.(2) lit. b) și c) și alin. (3) din Legea 436/2006 privind administrația publică locală cu modificările și completările ulterioare; art.10^1 Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului; art.1 alin. (6) al Legii nr. 523 din 16.07.1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale; art. 9 alin. (2) lit. h) și g) al Legii nr. 121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice; în conformitate cu prevederile art.1308 alin. (3) al Codului Civil al RM nr.1107 din 06.06.2002, întru executarea Prescripției Inspecției Financiare cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspecției financiare complexe la primăria comunei Botnărești cu nr. 25-10-12/626 din 27.03.2023 parvenită către primăria com. Botnărești și Consiliului local Botnărești.
În conformitate cu Raportul evaluare nr. 28.2024 / 06-EP din 04 iunie 2024; Raport de evaluare nr. 27.2024/06-EP din 04 iunie 2024; Raport de evaluare nr. 26.2024 / 06-EP din 04 iunie 2024; Consiliul Local Botnărești: în temeiul prescripției cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe la primăria com. Botnărești, raionul Anenii Noi, nr. 25-10-12/626 din 27.03.2023 parvenită către Primăria com. Botnărești și Consiliului local Botnărești în conformitate cupct.7 subpunctul 1) lit.j din regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin HG. Nr. 1026 din 02.11.2010, Inspecția Financiară înaintează conducătorilor și executorilor de buget ale entităților supuse inspectării (controlului) financiare prescripții executorii privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării (controlului) financiar și - monitorizează executarea acestora.

Astfel, Consiliul Comunei Botnărești a examinat rezultatele inspecției la ședințele Consiliului local și a aprobat un plan de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate și neadmiterii acestora pe viitor, a informat persoanele vizate raportul Inspecției financiare despre iregularitățile constatate și a întreprins măsuri conform legislației în vigoare, în vederea recuperării prejudiciului cauzat în urma utilizării gratuite de către S.A. Cariera Cobusca, în lipsa contractelor de dare arendă și în lipsa deciziei Consiliului Local a terenurilor proprietate publică cu nr. cadastral *****; *****.; *****.
La data de 13 iunie 2024 adoptă decizia Consiliului comunei Botnărești nr. 02/04 „Cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică a com. Botnărești cu nr. Cadastral *****; *****; *****”, care pe lîngă stabilirea plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică prevede și recuperarea prejudiciului calculat în cadrul Inspecției Financiare complexe la Primăria com. Botnărești, în sumă de 179022,34 lei, Decizia a fost adusă la cunoștința S.A. Cariera Cobusca la data de 10.07.2024, prin scrisoare (MD 6511 cu aviz simplu), prin intermediul Poșta Moldovei.
La data de 25.07.2024 S.A. Cariera Cobusca a depus către primăria com.Botnărești și Consiliul Comunei Botnărești o cerere (cu nr. De înregistrare 12 din 25.07.2024) privind abrogarea deciziei Consiliului comunei Botnărești nr. 02/04 din E uni 23024.
Consiliul com.Botnărești a examinat cererea S.A. Cariera Cobusca, în cadrul ședinței Consiliului comunal Botnărești din 19 august 2024, care a urmat cu adoptarea deciziei nr. 04/03 din 19 august 2024 ”Cu privire la examinarea cererii”, prin care a fost respinsă cererea S.A. Cariera Cobusca, făcînd trimitere la punctul 9 al Deciziei nr. 02/04 din 13 iunie 2024, unde este expusă clar procedura de contestare a deciziei, care a putut fi contestată de persoana interesată prin intermediul Judecătoriei Anenii Noi, sediul central (or. Anenii Noi, str. Mărțișor nr. 15), în termen de 30 de zile de la comunicare.
Astfel, în conformitate cu atribuțiile stipulate în art.10 al Codului Funciar nr.828 din 25.12.1991, odată cu autentificarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile cu nr. cadastral *****; *****; *****, acestea aparțin cu drept de proprietate comunei Botnărești și indubitabil consiliul era în drept de a utiliza toate elementele juridice în vederea înlăturării încălcărilor depistate în cadru Inspecției Financiare complexe la primăria com. Botnărești și anume utilizarea în lipsa deciziilor consiliului local, precum și a contractelor de dare în arendă, a terenurile proprietate publică destinate industriei care sunt utilizate gratuit de către S A. Cariera Cobusca și recuperarea prejudiciului cauzat în bugetul local în sumă de 215,1 mii lei.
Totodată, urmează a fi notată asupra alegației S.A. Cariera Cobusca care indică că terenurile cu nr. cadastral *****; *****; *****, nu sunt folosite integral de către S.A. Cariera Cobusca, odată ce acestea sunt afectate de procese tehnologice de extragere, nerecultivate și afectate de lucrări de exploatare a zăcămîntului „Cobusca”, iar procesul de recultivare și readucere în circuitul agricol este tergiversat, facînd trimitere la procesul-verbal de Control ***** din 14.04.2023, iar nota de bonitate a terenurilor pretins recultivate, este cu mult sub media pe localitate, facînd trimitere la materialele investigațiilor pedologice în scopul aprecierii notei de bonitate a solurilor pe două sectoare de teren scopul proiectării și amplasării a două turbine eoliene, pe terenurile cu nr. cadastrale *****; *****din extravilanul com. Botnărești în perimetrul terenurilor menționate, unde s-a constatat că nota de bonitate în puncte constituie 43 și respectiv 28 de puncte, atunci cînd conform anexei nr. 4 la H.G. nr. 391/2022 cu privire la aprobarea cadastrului funciar la situația din 01 ianuarie 2022, nota medie

bonitate pe comuna Botnărești constituie 57 grade. Autoritate publică locală a acționat cu bună-credință și în limitele legale stabilite de legislație și cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul.
Prin urmare, consiliul comunei Botnărești, fiind proprietarul de drept al terenurilor cu nr. cadastrale *****; *****; *****, corespunzător prevederilor art. 500 cod Civil este în drept de a dispune și proteja proprietate sa.
Potrivit prevederilor art. 500 alin.(1) și (2) Cod Civil, proprietarul are dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului, iar S.A. Cariera Cobusca pe parcursul multor ani utilizează în lipsa deciziilor consiliului local, precum și a contractelor de dare în arendă, terenurile proprietate publică destinate industriei cu nr.cadastral *****; *****; *****; prejudiciind astfel bugetul local.
Potrivit art. 14 alin. 2) lit. b), c), d), și f) al Legii privind administrația publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților publice locale de nivelul întîi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, Consiliul Local realizează următoarele competențe: decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului, (comunei), în condițiile legii.
Prin urmare, pîrîtul consideră justificat actul administrativ emis de autoritatea publică locală, „decizia Consiliului comunei Botnărești nr. 02/04 cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică a com. Botnărești cu nr.cadastral *****; *****; *****”.

4. **În ședința de judecată reprezentantul reclamantului SC „Cariera Cobusca” SA, Constantin Cazacu**, nu s-a prezentat, deși, a fost înștiințat în modul corespunzător.
5. **În ședința de judecată reprezentantul pîrîtului Consiliul comunei Botnărești, Victor Gori** a solicitat respingerea acțiunii pe motivele de drept și de fapt invocate în referință, suplimentar comunicînd că, în esență, aceste terenuri sînt folosite fără acordul Consiliului comunei Botnărești. De fapt, figurează ca terenuri cultivate, ceea ce demonstrează și răspunsul de la Serviciul Fiscal de Stat, fiind deacord parțial cu admiterea acțiunii.

Aprecierea instanței:

6. Audiind poziția participanților la proces, analizînd circumstanțele de fapt şi de drept expuse, apreciind probele administrate, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea în contencios administrativ este admisibilă și parțial întemeiată din următoarele raționamente.
7. Conform art.10 alin.(1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.
8. În acord cu art.17 Cod administrativ, Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/ stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.
9. În corespundere cu prevederile art.20 din Codul administrativ, Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid

instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

10. Conform art.22 alin.(1) din Codul administrativ, Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.
11. În accepțiunea art.189 alin.(1) Cod administrativ, Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.
12. Articolul 206 alin.(1) din Codul administrativ, statuează că, O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);
b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);
c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);
d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau
e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

13. În corespundere cu art.207 alin.(1) – (2) din Codul administrativ, Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs; Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd:

a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;
b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;
c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;
d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;
e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;
f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208;
g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;
h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

14. Dispozițiile legale precitate fac referire la temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

· prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului, sau ca rezultat a nesoluționării în termen a unei cereri;

- competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;
- respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; respectarea procedurii prealabile;
- respectarea termenului de înaintare a acțiunii;
- prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

15. Adițional, instanța notează că, pentru a trece testul de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, acțiunea trebuie să conțină o activitate administrativă a unei autorități publice, prin prisma art.5 Cod administrativ.
16. La rîndul său, art.5 din Codul administrativ, stipulează, Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.
17. Articolul 11 alin.(1) – (2) din Codul administrativ, prevede că, Actele administrative individuale pot fi:

a) *acte defavorabile* – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) *acte favorabile* – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

18. Cu titlu de remarcă, în cadrul contenciosului administrativ o mare importanţă se acordă problemei privind vătămarea unui drept al unei persoane recunoscut de lege, deoarece persoana poate ataca actul administrativ în justiţie numai dacă prin acest act se consideră vătămată într-un drept subiectiv, adică într-un drept recunoscut de lege.

Fiind un drept conferit de lege, organul administraţiei publice este obligat să demonstreze că acest drept al persoanei a fost respectat. Este important faptul că vătămarea dreptului subiectiv nu trebuie confundată cu cauzarea de prejudiciu, deoarece un drept subiectiv poate fi încălcat fără ca, prin aceasta, să se fi produs şi un prejudiciu.

19. Raportînd prevederile legale la înscrisurile din dosar, instanța de judecată reține că, acțiunea reclamantului este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, fiind depusă în interiorul termenul stabilit expres în art.209 alin.(1) din Codul administrativ.
20. La acest capitol, instanța notează că un litigiu dedus judecății să fie catalogat de natură administrativă, este eminamente necesară întrunirea condițiilor legate de natura juridică a actului contestat și/sau calitatea reclamantului/subiectului activ și a pîrîtului/subiectul pasiv în raportul litigios.
21. Procedura în contencios administrativ se aplică doar acțiunilor în justiție care vizează raporturile juridice ce intră în domeniul de aplicare al Codului administrativ, adică raporturile care țin de o activitate administrativă.

22. Din perspectiva admisibilității, instanța reține că la data de 04 octombrie 2024 a fost emisă încheierea prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de către SC „Cariera Cobusca” SA împotriva Consiliului Comunei Botnărești a fost declarată inadmisibilă (f.d.5-61).

Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, SC „Cariera Cobusca” SA a contestat-o cu recurs la data de 16.10.2024 (f.d.63-64).

La data de 16.12.2024 a fost adoptată Decizia Curții de Apel Chișinău, prin care s-a decis a anula încheierea judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 04.10.2024, cu remiterea cauzei de contencios administrativ înaintată de SC „Cariera Cobusca” SA, în aceeași instanță de judecată. Așadar, s-a specificat că SC „Cariera Cobusca” SA a formulat o acțiune în constatare, conform art.206 alin.(1) lit.d) Cod Administrativ, iar în virtutea prevederilor art.209 alin.(3) Cod Administrativ, pentru acțiunea în constatare, nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ (f.d.112-116).

23. Admisibilitatea obiectului acţiunii în contencios implică ajustarea tuturor regulilor aplicabile la soluţionarea juridică a litigiilor apărute în urma activităţii organele administrative, ce sînt direcţionate atît spre impunerea unui comportament legal autorităţilor administraţiei publice în activitatea lor, cît şi spre repararea prejudiciilor morale şi materiale apărute în urma lezării unor drepturi ale persoanelor fizice şi juridice.
24. În sensul art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, soluţia de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă, este compatibilă cu respectarea garanţiilor unui proces echitabil, or, statele semnatare sunt autorizate în sensul Convenţiei Europene a Drepturilor Omului să reglementeze anumite condiţii pentru introducerea unei acţiuni judecătoreşti (introducerea acţiunii într-un anumit termen, justificarea dreptului încălcat, respectarea de proceduri prealabile, alte condiţii de formă şi de fond), atât timp cât acestea se prezintă a fi rezonabile, acceptabile într-o societate democratică.
25. În acord cu art.39 alin.(1) – (2) din Codul administrativ, Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit; Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.
26. Articolul 219 alin.(1) – (4) din Codul Administrativ, statuează că, Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți; Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces; Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces; Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

27. Adițional, se punctează că instituţia existenţei obiectului acţiunii în contenciosul administrativ subliniază un mijloc foarte important pentru apărarea drepturilor omului, ajustîndu-l să se opună unor autorităţi abuzive şi să obţină cîştig de cauză împotriva abuzurilor şi actelor ilegale ale autorităţilor publice.
28. O condiţie esenţială ca actul să poată fi atacat constă în faptul că acesta trebuie să fie un act administrativ, adică o manifestare de voinţă, producătoare de efecte juridice ce emană de la o autoritate administrativă.
29. Noţiunea „act administrativ'' mai este reglementată şi în Rezoluţia (77) 31 „Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative'', adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997.
30. Puse la balanța justiției poziția reclamantului în corelație cu cea a părții pîrîte, instanța scoate în evidență că urmează, în mod prioritar, de apreciat circumstanțele cauzei în raport cu următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și miza litigiului pentru reclamant.
31. Conform art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.
32. Potrivit art. 13 din Convenție, orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta Convenţie au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.
33. În accepțiunea art.20 alin.(1) – (2) din Constituție, Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime; Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.
34. Articolul 53 alin.(1) din Constituție, prevede că, Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.
35. În vederea asigurării unei examinări complexe a acțiunii depusă de către reprezentantul SC „Cariera Cobusca" SA, la data de 29 iulie 2025, a parvenit în instanță dosarul administrativ, care conține înscrisurile relevante cazului instrumentat.
36. Din materialul probator al cauzei se constată următoarele.
37. La data de 13 iunie 2024 Consiliul comunei Botnărești s-a întrunit în ședința ordinară, în acest sens, fiind întocmit procesul-verbal nr.02. la ședință au fost prezenți 6 consilieri, lista fiind anexată.

La ordinea de zi au fost examinate mai multe chestiuni, printre care și cea de stabilire a plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică a comunei Botnărești cu nr.cadastrale *****, *****, *****.

38. De pe urma dezbaterilor asupra subiectului menționat a fost emisă Decizia nr.02/04 „Cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică a com.Botnărești cu nr.cadastrale *****, *****, *****, prin care s-a decis:

Se stabilește plata pentru folosirea de către S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA, a terenului cu nr.cadastral ***** situat în extravilanul corn.Botnărești r-ul.Anenii Noi, cu suprafața de 51,0373 ha, în mărime de 391567.80 lei/anual, ceia ce constituie 10% din valoarea de piață a terenului de 3915678 lei, conform raportului de evaluare nr. 26.2024/06-EP din 04 iunie 2024;

Se stabilește plata pentru folosirea de către S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA, a terenului cu nr.cadastral ***** situat in extravilanul com.Botnărești r-ul.Anenii Noi, cu suprafața de 25,8983 ha, în mărime de 188880.60 lei/anual, ceea ce constituie 10% din valoarea de piață a terenului de 1888806 lei, conform raportului de evaluare nr. 27.2024/06-EP din 04 iunie 2024;

Se stabilește plata pentru folosirea de către S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA, a terenului cu nr.cadastral ***** situat în extravilanul com. Botnărești r-ul. Anenii Noi, cu suprafața de 1.8363 ha, în mărime de 14765.30 lei/anual, ceia ce constituie 10 % din valoarea de piață a terenului de 147653 lei, conform raportului de evaluare nr. 26.2024/06-EP din 04 iunie 2024;

Se obligă S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA să achite prejudiciul cauzat în urma utilizării gratuite a terenurilor cu nr. cadastrale: *****; *****; *****, în perioada anilor 2018-2022 în sumă totală de 179022.34 lei, conform prevederilor Prescripției Inspecției Financiare;

Se obligă S.A. de producere a materialelor de construcție nemetalice CARIERA COBUSCA să efectueze plata pentru folosirea terenurilor cu nr. cadastrale *****; *****; 102102.276; situate în extravilanul corn. Botnărești r-ul Anenii Noi, cu suprafața totală de 78,7720 ha, în contul bugetuluipublic local al com. Botnărești, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an consecutiv, următor anului emiterii prezentei decizii, codul IBAN *****.

39. În sensul Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, *administrație publică locală* - totalitatea autorităţilor publice locale constituite, în condiţiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unităţi administrativ-teritoriale; *consiliu local* - autoritate reprezentativă şi deliberativă a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea, aleasă în vederea soluţionării problemelor de interes local.
40. Potrivit art.14 alin.(2) lit.c), d), e) din Legea nr.435/2006, Pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competenţe: administrează bunurile domeniului public şi ale celui privat ale satului (comunei), oraşului (municipiului); decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii; decide atribuirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a satului (comunei), oraşului (municipiului), după caz, în condiţiile legii.
41. Subsecvent, cu referire la domeniile de activitate ale autorităților publice locale, se conturează prevederile art.4 alin.(1) lit.g) din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea

administrativă, potrivit căreia, Pentru autorităţile publice locale de nivelul întîi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: administrarea bunurilor din domeniile public şi privat locale.

42. La data de 24 iulie 2024 SC „Cariera Cobusca” SA a întocmit și remis la adresa consiliului comunei Botnărești cerere prealabilă, cu solicitarea de a abroga Decizia nr.02/04 din 13 iunie 2024.

În conținutul cererii s-a făcut referire la faptul că terenurile cu numerele cadastrale nominalizate nu sînt în folosință integrală a SC „Cariera Cobusca” SA, solicitînd măsurări la fața locului, pentru stabilirea suprafeței reale utilizate. Totodată, s-a solicitat să fie constatată prezența drumurilor și a căilor de acces către întreprindere și obiectivele ei pe terenurile sus-menționate, în scopul delimitării și excluderii lor din calculul costului pentru folosință (vol.I f.d.12).

43. Urmare a recepționării cererii nominalizate, la data de 26 august 2024, primăria comunei Botnărești a adus la cunoștința reprezentanților SC „Cariera Cobusca” SA, că la data de 19.08.2024 a fost convocată ședința extraordinară a consiliului local unde a fost examinată cererea în cauză și a fost adoptată decizia respectivă, după cum urmează.

Potrivit, Deciziei nr.04/03 din 19 august 2024 „Cu privire la examinarea cererii”, s-a decis a se lua act de cererea formulată de SC „cariera Cobusca” SA și a se respinge.

Cu referire la suprafața utilizată, dar și la prejudiciul calculat, au fost efectuate explicațiile de rigoare (vol.I f.d.13-15).

44. Subsecvent, au fost prezentate spre examinare planurile geometrice a bunurilor imobile cu nr. cadastral *****, *****, *****, amplasate în extravilanul com.Botnărești r-nul Anenii Noi, executate de către SRL „Geo Consulting Group”, care conțin caracteristicile tehnice (vol.I f.d.16-18).
45. În această consecutivitate, instanței i-a fost prezentată informația eliberată de IP „Agenția Servicii Publice”, extras din Registrul de stat al persoanelor juridice, care conține informație relevantă despre reclamant (vol.I f.d.19-20).
46. Avînd în vedere poziția pîrîtului Consiliul comunei Botnărești, instanța va da apreciere prescripției cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe la primăria comunei Botnărești, întocmită de către Inspecția Financiară la data de 27 martie 2023.

În conținutul prescripției s-a făcut referire la faptul că inspecția financiară a efectuat o inspectare complexă la primăria comunei Botnărești, pentru semestrul I al anului 2023 și a stabilit că managementul gestionării mijloacelor bugetare și a patrimoniului primăriei nu a întrunit rigorile cadrului legal, acesta fiind afectat de nereguli și deficiențe, exprimate prin gestiunea și evidența necorespunzătoare a veniturilor, cheltuielilor și a patrimoniului public, ceea ce a condiționat suportarea cheltuielilor neîntemeiate și neregulamentare.

În consecință, s-a specificat că recuperarea cheltuielilor neîntemeiate, pagubelor veniturilor ratate poate fi realizată pe cale amiabilă sau judiciară, fie din contul beneficiarului, fie din contul persoanei vinovate în admiterea acestora (vol.I f.d.29-32).

47. În perioada 10-14 aprilie 2023 Inspectoratul pentru protecția Mediului a efectuat controlul planificat la zăcămîntul de nisip pentru construcții „Cobusca”, atribuit în folosință SA „Cariera Cobusca”.

În rezultatul acțiunilor de control, s-a constatat că în urma lucrărilor de exploatare a zăcămîntului „Cobusca”, au fost afectate suprafețe de teren, care nu sunt înregistrate în Banca Centrală de Date (BCD) Cadastru și pentru care nu este stabilită categoria de destinație.

Prin urmare, suprafața de 28,68 ha a fost afectată în rezultatul lucrărilor minirere, pe suprafața de 3,4 ha sînt depozitate halde de sol fertil, iar suprafața de 9,9 ha, amplasată la Sud-Vest de terenul cu nr.cadastral *****, a fost afectată în urma unor procese tehnologice de extragere, nerecultivate. Respectiv, s-a solicitat primăriei com.Botnărești să autentifice dreptul de folosință asupra terenurilor afectate și să stabilească categoria de destinație a acestora.

În acest sens, fiind anexat procesul-verbal de control din 14 aprilie 2023 (vol.I f.d.33-35).

48. La data de 16 mai 2023 primăria comunei Botnărești, a întocmit o scrisoare de răspuns adresat Inspectoratului pentru Protecția Mediului, în conținutul căruia a făcut referire la faptul că a inițiat, deja, procedura de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică a suprafețelor menționate, în scopul autentificării dreptului de proprietate, totodată, fiind anexată Decizia Consiliului local Botnărești nr.02/11 din 10 aprilie 2023 (vol.I f.d.36).
49. Subsecvent, la data de 10 aprilie 2023 a fost adoptată Decizia nr.02/11 „Cu privire la inițierea lucrărilor de delimitare selectivă a unor terenuri proprietate publică”, potrivit căreia s-a decis acceptarea inițierii lucrărilor de delimitare selectivă a unor terenuri proprietate publică a primăriei com.Botnărești, după cum urmează (vol.I f.d.36 și pe verso).
50. La data de 25 aprilie 2024 Inspectoratul pentru Protecția Mediului a remis la adresa primăriei comunei Botnărești o înștiințare în conținutului căreia s-a specificat despre apariția litigiului funciar, care urmează a fi soluționat conform prevederilor Codului Funcția pe cale amiabilă, prin negociere sau pe cale judecătorească, în cazul în care părțile nu ajung la un acord (vol.I f.d.37).
51. Relevant cazului instrumentat, instanța apreciază și Decizia nr.01/02 din 17 ianuarie 2023 „Cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenului proprietate publică a com.Botnărești cu nr. cadastral *****, potrivit căreia a fost stabilită plata pentru folosirea de către SC „Cariera Cobusca” SA a terenului cu nr.cadastral specificat (vol.I f.d.40 pe verso).
52. La proiectul de Decizie nr.01/02 a fost întocmit aviz de expertiză anticorupție, dar și aviz emis de comisia Buget, Finanțe, Economie (dosarul administrativ f.d.3-4).
53. Subsidiar, a fost întocmit borderoul de calcul al prețului normativ al lotului de teren cu destinație agricolă, amplasat în extravilanul s.Botnărești nr.cadastral ***** (dosar administrativ f.d.5).
54. La data de 10 aprilie 2023 a fost emisă Decizia nr.02/07 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului local nr.01/02 din 17 ianuarie 2023”, potrivit căreia a fost modificat și completat pct.2 cu pct.2.1 „ ... se obligă SC „Cariera Cobusca” să achite prejudiciul cauzat în urma utilizării gratuit a terenului cu suprafața de 9,2571 ha cu nr.cadastral ***** în perioada anilor 2018 – 2022 în sumă totală de 36 136,66 mii lei” (vol.I f.d.41 pe verso).

Totodată, proiectul de Decizie nr.02/07 a fost avizat de expertiza anticorupție (dosar administrativ f.d.3).

55. Potrivit raportului de evaluare a bunurilor cu nr.cadastrale *****, *****, *****, conform situației la 04 iunie 2024, efectuat cu scopul de a calcula valoarea de piață a obiectului pentru folosirea ulterioară a rezultatelor evaluării în activitatea administrativ-gospodărească a întreprinderii, a fost întocmit certificatul de evaluare, datele de bază și rezultatele evaluării, dar și metoda prețului normativ (vol.I f.d.42 pe verso – 44, f.d.47-49, f.d.53).
56. Conform extrasului din registrul bunurilor imobile s-a fixat faptul că bunul imobil – teren cu nr.cadastral *****, modul de folosință – agricol, domeniul public cu S=51,0373, are drept proprietar com.Botnărești, în temeiul Deciziei nr.01/11 din 13.03.2024.
57. Subsidiar, a fost întocmit planul geometric, care conține caracteristicile tehnice ale bunului imobil (f.d.45-46).

Bunul imobil cu nr.cadastral ***** aparține cu drept de proprietate comunei Botnărești în temeiul Deciziei nr.01/11 din 13.03.2024 (vol.I f.d.49 pe verso – 50).

În corespundere cu aceeași Decizie, nr.01/11 din 13.03.2024, terenul cu nr.cadastral ***** aparține comunei Botnărești (vol.I f.d.53 pe verso – 54).

58. Reieșind din pretențiile formulate de partea reclamantă, instanța reține informația întocmită de către primarul comunei Botnărești, la data de 24 februarie 2025, cînd s-a făcut mențiunea că cererea de chemare în judecată a SC „Cariera Cobusca" SA cu privire la constatarea nulității actului administrativ, poate fi acceptată parțial reieșind din următoarele considerente: din suprafața totală de 78,7719 ha, care constituie obiectul impunerii plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică conform Deciziei nr.02/04 din 13 iunie 2024, suprafața de 16,00 ha nu este folosința SC „Cariera Cobusca" SA (vol.I f.d.190-191, f.d.250).
59. În suportul poziției sale, partea pîrîtă a prezentat un șir de înscrisuri care vizează SC „Cariera Cobusca" SA, inclusiv, extrase din Registrul Bunurilor Imobile, cu referire la terenurile deținute în proprietate de către întreprinderea reclamantă, dar și temeiul înscrierii acestui drept (vol.I f.d.192-197).
60. Suplimentar, a mai fost anexat spre examinare actul de primire-predare a terenurilor recultivate, la data de 12 noiembrie 2002 în localitatea Salcia „Cariera Cobusca" (vol.I f.d.203 – 206).
61. În corespundere cu extrasul din Registrul Bunurilor Imobile, actualizat la data de 13 martie 2025, s-a fixat faptul că terenul cu nr.cadastral ***** amplasat în extravilanul com. Botnărești, modul de folosință agricol, cu S= 20 ha aparține cu drept de proprietate cet. Negruță Alexandru, în temeiul contractului de donație nr.1012 din 12.02.2018 (vol.I f.d.215-217).
62. La data de 18 august 2025 Serviciul Fiscal de Stat a întocmit și remis în adresa primăriei com. Botnărești, informația conform căruia a specificat că în rezultatul analizei datelor din sistemul informațional s-a stabilit că „Cariera Cobusca" pentru perioada 01.01.2024 – 31.12.2024, a calculat și achitat în termenii stabiliți, impozitul funciar pe terenurile cu altă destinație decît cea agricolă, pentru subdiviziunea amplasată în localitatea 1012 s.Botnărești, în sumă de 128 775, 20 lei. Totodată, fiind prezentată anexa nr.4 la Decizia consiliului local Botnărești nr.03/02 din 21 decembrie 2023, în acest sens, a fost anexată și Decizia nr.03/02 din 21 decembrie 2023 „Cu privire la aprobarea bugetului local Botnărești pe anul 2024 în lectura a doua" (vol.II f.d.11-13).

63. În accepțiunea art.36 alin.(1) – (2) din Codul administrativ, Instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat; Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.
64. Conform prevederilor art.38 alin.(1) – (2) din Codul administrativ, Înaintea fiecărei decizii judecătorești pe fond, participanților la proces li se oferă posibilitatea de a-și expune punctul de vedere. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris; Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță de judecată independentă, imparțială și instituită prin lege. În acest scop, instanța de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a procesului.
65. În acord cu prevederile art.195 din Codul administrativ, Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art. 169–171.
66. Potrivit art.118 alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă, Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel; Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
67. Respectiv, pentru a-și argumenta pretențiile formulate față de partea pîrîtă, reclamantul SC „Cariera Cobusca" SA a prezentat probe concludente ce demonstrează temeinicia acțiunii, pe cînd Consiliul comunei Botnărești și-a expus poziția evaziv, ba mai mult, într-un fel, acceptînd parțial cererea de chemare în judecată.
68. Cu titlu de remarcă, reieșind din conținutul referinței nr.2, instanța a fixat faptul că pîrîtul, Consiliul comunei Botnărești, recunoaște faptul că din suprafața totală de 78,7719 ha – care constituie obiectul impunerii plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică conform Deciziei nr.02/04 din 13 iunie 2024, suprafața de 16,00 ha nu este în folosința SC „Cariera Cobusca" SA.
69. În aceste circumstanțe, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, în urma examinării solicitării Primăriei Botnărești, prin Răspunsul nr.601 din 25.04.2024, a comunicat că între părți se atestă un litigiu funciar, care urmează a fi soluționat pe cale amiabilă prin negocieri directe cît și pe cale judecătorească, în cazul în care părțile nu ajung la un acord.
70. Totodată, se atestă și faptul că, anterior la 10.05.2023, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, a solicitat Primăriei Botnărești autentificarea dreptului dreptului de folosință asupra terenurilor afectate și să stabilească categoria de destinație a acestora, atît timp cît prin procesul-verbal de control nr.*****, s-a constatat că în urma lucrărilor de exploatare a zăcămîntului "Cobusca", au fost afectate suprafețe de teren care nu sunt înregistrate în banca Centrală de Date Cadastru.

71. În circumstanțele descrise se atestă faptul că, la emiterea Deciziei contestate, autoritatea publică pîrîtă nu a ținut cont de faptul că terenurile cu numerele cadastrale indicate în Decizie, nu sunt în folosință integrală a SA „Cariera Cobusca", fiind întreprinse acțiuni în vederea efectuării măsurările la fața locului pentru stabilirea suprafețelor reale utilizate de SA „Cariera Cobusca", confirmate prin Acte de Constatare pe teren.
72. În această ordine de idei, în temeiul prevederilor legale menționate mai sus, s-a reține că, actul administrativ contestat nu conține elementele necesare motivării actului administrativ: procedura administrativă care a stat la baza emiterii actului (investigațiile autorității publice, probe, audieri, opiniile participanților la procedura administrativă, în special a destinatarului actului administrativ - SC „Cariera Cobusca" SA). Însuși reclamantul a comunicat că nu a fost citat la procedură administrativă și acordată posibilitatea de a prezenta probe cu referire la subiectul vizat.
73. Conform art.29 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.
74. În conformitate cu art.31 din Codul administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.
75. Conform prevederilor art.118 din Codul administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.
76. La fel și art.94 din Codul administrativ, prevede că, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil sau înainte de respingerea unui act administrativ

individual favorabil, participantul are dreptul de a fi audiat cu privire la faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

77. În aceste condiții, se constată că, autoritatea publică a extins în mod nejustificat cercul raporturilor juridice, care sunt reglementate prin Decizie, neoferind posibilitate părții reclamante de a-și expune poziția, a emis Decizia conform căruia a instituit drepturi autorității publice și obligații corelative a SA „Cariera Cobusca", care sunt în afara raporturilor juridice existente, respectiv, se constată inexistența raporturilor juridice care pot fi reglementate prin Decizie, ce au dus la stabilirea plății pentru folosirea terenurilor pretins a fi proprietate publică a com. Botnărești. Or, după cum s-a stabilit în ședința de judecată, la 13 martie 2024 Consiliul comunei Botnărești a aprobat materialele de delimitare a terenurilor proprietate publică cu nr.cadastral *****; *****; *****, prin adoptarea deciziei Consiliului comunei Botnărești nr.01/11 „Cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate" asupra terenurilor vizate de Inspecția financiară și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, cu nr.Cadastral *****; *****; *****, care a finisat cu înregistrarea dreptului de proprietate și eliberarea extrasului din registrul bunurilor imobile.
78. Astfel, în urma înregistrării dreptului de proprietate, Consiliul Comunei Botnărești a examinat rezultatele inspecției la ședințele Consiliului local și a aprobat un plan de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate și neadmiterii acestora pe viitor, și a întreprins măsuri conform legislației în vigoare, în vederea recuperării prejudiciului cauzat în urma utilizării gratuite de către S.A. Cariera Cobusca, în lipsa actelor ce demostrează darea în folosință a terenurilor proprietate publică cu nr. cadastral *****; *****.; *****.
79. Argumentul reprezentantului pîrîtului precum că, odată cu autentificarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile cu nr.cadastral *****; *****; *****, consiliul este în drept de a utiliza toate elementele juridice în vederea înlăturării încălcărilor depistate în cadru Inspecției Financiare recuperarea prejudiciului cauzat în bugetul local în sumă de 215,1 mii lei, nu poate fi reținut deoarece nu au fost aduse probe ce confirmă faptul transmiterii terenurilor menționate în folosință către S A. Cariera Cobusca cu stabilirea suprafeței concrete în temeiul căruia s-a dispus încasarea plății, iar conform Rapoartelor de evaluare la care se face referire s-a indicat valoarea sumei de piață a obiectului "presupus transmiterii în arendă".
80. Faptul dat fiind confirmat și de reprezentantul pîrîtului, că nu au existat și nu există decizii a Consiliului local, precum și contracte de dare în arendă, a terenurilor asupra căruia se solicită plata suplimentară de arendă, proprietate publică destinate industriei care sunt utilizate de către S A. Cariera Cobusca.
81. În aceste circumstanțe, instanța constată că puterea discreționară a autorității pârâte a fost exercitată cu depășirea limitelor legii și printr-o denaturare a scopului pentru care a fost conferită. Deși, controlul judecătoresc nu substituie autoritatea în chestiuni de oportunitate, aceasta verifică respectarea principiilor legalității, bunei-credințe, transparenței, motivării suficiente și, îndeosebi, a proporționalității. Din motivarea actului contestat nu rezultă o identificare clară a temeiului normativ incident și nici o explicare coerentă a faptelor reținute, a criteriilor avute în vedere și a rațiunii preferării soluției adoptate față de alternativele legale posibile. Lipsa unei fundamentări factuale și juridice

suficiente constituie un viciu esențial al actului administrativ și relevă exercitarea arbitrară a marjei de apreciere.

82. Distinctive speței sunt și prevederile art.16 alin.(1) și (2) Cod administrativ, care prevede că dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.
83. Conform prevederilor art.137 alin.(1) - (2) din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul; Daca autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.
84. Instanța consemnează că discreționarul nu este sinonim cu arbitrarul: el este circumscris normei, finalității ei și principiilor statului de drept. Când alegerea făcută de administrație nu este fundamentată pe criterii obiective, nu examinează alternative mai blânde, nu explică proporționalitatea ingerinței și produce o atingere vădit disproporționată drepturilor/ intereselor persoanei, limitele legale ale marjei de apreciere sunt depășite.
85. Având în vedere încălcarea principiilor legalității și proporționalității, coroborată cu deficiențele de motivare și de evaluare a faptelor, instanța reține că actul contestat este lovit de nulitate pentru vicii esențiale de legalitate, iar menținerea acestuia ar consacra un standard administrativ incompatibil cu exigențele unui control judecătoresc efectiv.
86. Respectiv, instanța conchide că dreptul discreționar al autorității publice pârâte consiliul comunei Botnărești a fost exercitat cu depășirea cadrului legal și în lipsa unei proporționalități rezonabile, ceea ce impune admiterea pretenției cu privire la constatarea nulității Deciziei Consiliului comunei Botnărești nr.02/04 din 13 iunie 2024 ”Cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică a com.Botnărești cu nr.cadastral *****; *****; *****”.
87. Cît privește pretenția cu privire la constatarea inexistenței raportului juridic, reglementat prin actul administrativ individual defavorabil, exteriorizat prin Decizia Consiliului comunei Botnărești nr.02/04 din 13 iunie 2024, instanța o va respinge ca neîntemeiată, odată ce raportul juridic litigios a fost soluționat prin declararea nulității Deciziei contestate. Or, potrivit art.224 alin.(1) lit.d) din Codul administrativ, Examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul.
88. Pe cale de consecință, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial acțiunea în procedura contenciosului administrativ depusă de SC ”Cariera Cobusca” SA împotriva Consiliului comunei Botnărești cu privire la constatarea nulității actului administrativ și inexistenței raportului juridic.
89. Conform art. 224 al.(1) lit.d) Codul administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de SC ”Cariera Cobusca” SA împotriva Consiliului comunei Botnărești cu privire la constatarea nulității actului administrativ și inexistenței raportului juridic, se admite parțial.

Se constată nulitatea Deciziei Consiliului comunei Botnărești nr.02/04 din 13 iunie 2024 ”Cu privire la stabilirea plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică a com.Botnărești cu nr.cadastral *****; *****; *****”.

Cerința cu privire la constatarea inexistenței raportului juridic, reglementat prin actul adminsitrativ, individual defavorabil, exteriorizat prin Decizia Consiliului comunei Botnărești nr.02/04 din 13 iunie 2024, se repinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel nemotivat în termen de 30 de zile de la data notificării dispozitivului Hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Căușeni (sediul Central), și cu Apel motivat în termen de 30 de zile de la notificarea Hotarîrii motivate, prin depunerea la Curtea de Apel Centru, iar în cazul depunerii Apelului motivat împreună cu cererea de Apel, prin intermediul Judecătoriei Căușeni (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Victoria RAILEAN